

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА ТЮРКОЛОГІЇ

**ПРОГРАМА ІСПИТУ
ДЛЯ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ
з відривом та без відриву від виробництва
за спеціальністю 10.01.04. – література зарубіжних країн (турецька література)**

Упорядники: д. філол.н., проф. Грицик Л.В., к. філол. н., доц. Підвойний В.М., к. філол. н., доц. Прушковська І.В.

Рецензенти: к. філол. н., доц. Арнаут Т., к. філол. н., доц. Алієва З.

**ЗАТВЕРДЖЕНО
Засіданням Вченої Ради
Інституту філології
Протокол № 9
від «22» квітня 2013 року
проф. Семенюк Г.Ф.**

Київ – 2012

Програма іспиту для вступу до аспірантури з відривом та без відриву від виробництва за спеціальністю 10.01.04. – література зарубіжних країн (турецька література)

Спеціальність 10.01.04. – література зарубіжних країн (турецька література) / Упоряд. к. філол. н., доц. Підвойний В.М., к. філол. н., доц.. Прушковська І.В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Світоглядним аспектом особистості, яка прагне пізнавати і досліджувати культурні надбання людства, є шанобливе ставлення до «іншого». У сучасному глобалізованому суспільстві мають порозумітися різні індивідуальні погляди на людину, культуру і світ. Загальне знання літератури, яке набувається в процесі вивчення художньої літератури, є необхідним мінімумом для формування понять і контекстів у розкритті картини світу.

Знання з турецької літератури для вступників до аспірантури мають відповідати високому рівню літературної культури, забезпечити уміння вибрати напрямок дослідницької діяльності і спирається на:

1. *Володіння практичним знанням про літературний процес та творчість турецьких письменників;*

2. *уміння оперувати категоріями на зразок автор, читач, відображення дійсності, фікція, творчість, експресія, суспільна тенега, функція, рецепція, жанр, композиція, стиль, ідея, наратор, персонаж, внутрішній монолог, художній світ, версифікація, тропи тощо*

3. *уміння розкрити особливості доби, у якій формується письменницька практика;*

4. *володіння фактичним матеріалом, оригінальними художніми творами, перекладними працями, а також необхідною науковою літературою..*

Програма вступного іспиту до аспірантури охоплює доісламську добу, ісламський період та сучасний період розвитку турецької літератури. До програми подано орієнтовний список літератури, який не виключає власних ініціатив пошукачів у доборі та використанні інших джерел.

Комплектація екзаменаційних білетів передбачає розкриття особливостей визначених періодів розвитку турецької літератури з включенням питань про значущі твори відповідного періоду.

Оцінювання відповідей пошукувачів проводиться за існуючими сталими вимогами і нормами.

1. На «відмінно» заслуговує відповідь, яка виявляє всебічне і глибоке знання курсу турецької літератури в цілому, включаючи ґрунтовні знання основної та додаткової літератури. Ця оцінка засвідчує вільну орієнтацію у літературознавстві. Відповіді на всі питання повинні мати вичерпний характер.

2. Оцінка «добре» засвідчує наявність ґрунтовних знань в обсязі програми, знань основних джерел та матеріалів з додаткової літератури.

3. На «задовільно» оцінюється володіння знаннями в обсязі програми, знання основних художніх та літературознавчих джерел.

4. «Незадовільно» – незнання першоджерел, наукової літератури, невміння аналізувати твори в контексті літературної епохи та оперувати відповідними літературознавчими категоріями.

РОЗДІЛ І. ПЕРІОДИЗАЦІЯ ТУРЕЦЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. ЛІТЕРАТУРА ДОІСЛАМСЬКОЇ ДОБИ. ТЮРКСЬКА СЛОВЕСНІСТЬ. МІФОЛОГІЯ.

Зміст поняття «турецька література» й особливості її формування. Етапи розвитку турецької словесності. Турецька література і література інших тюркських народів. Принципи і характер взаємодії турецької та інших тюркських літератур на різних історичних етапах. Тюркська богатирська казка. Національний епос. Тюркський героїчний епос. Давньотюркське письменство

доісламської доби. Давньотюркські рунічні пам'ятки. Давньотюркське віршування. Усна словесність огузів доби переселення в Середню Азію. Проблеми писемної традиції.

РОЗДІЛ II. ЛІТЕРАТУРА ДОБИ ІСЛАМСЬКОГО ВПЛИВУ.

1. Професійна література.

Організація літературного життя на теренах мусульманської культури. Інститут придворних поетів. Розвиток науки та літератури при дворах тюркських володарів.

2. Поезія та її форми.

Метрика. Віршові форми арузу. Рима у поезії дивану. Внутрішня поетична форма.

3. Архітектоніка та система жанрів.

Релігійний канон і його вплив на традиційну турецьку літературу. Роль перської та арабської культурних традицій; шлях освоєння їх турецькою літературою. Місцетурецької літератури в середньовічному арабо-персько-тюркському культурному комплексі. Формування жанрової системи. Касида. Газель. Мюстезат. Туюг. Мусаммат. Шарки. Мутаммас. Тахміс. Теркіб-ібенд та тверджі-і бенд. Кита. Месневі. Рубаї. Основні мотиви, теми, персонажі. Символіка. Зміст придворної лірики та способи її вираження.

4. Письменство тасаввуфу. Поезія Дивана.

Література Дивана як явище: головні риси і особливості. Періодизація. Передумови виникнення літератури Дивана. Турецька література у XIII-XIX ст. Визначальні риси літератури Дивана. Мова та поетика творів. Поетичні жанри літератури Дивана. Філософія тасаввуфу. Суфізм. Світогляд тасаввуфу, передумови виникнення. Коло тем філософії тасаввуфу: питання онтології, есхатології, призначення життя тощо. Образи любові та вина у філософії суфізму. Епоха тюльпанів. Індійський стиль у турецькій літературі.

- Джелиледдін Румі «Месневі-іманаві» (поема з прихованою суттю), «Дивані Шамсуль-Гакаїк». Султан Велед «Велед-наме», «Ібтіда-наме», «Інтіхана-наме», «Ребаб-наме». Агмет Факіх «Чархнаме» (Поема про долю). Шейяд Гамза «Юсуф та Зеліха». Деггані («Сельджуцьке Шахнаме», газелі.)

- Гюльшегрі «Бесіда птахів», «Чудесні дива, створені святим Ахі Евреном». Ашик Паша «Гаріб-наме», «Факр-наме».

- Агмеді «Іскендер-наме», «Джемшид і Гуршид», «Занепокоєння душ». Шейхі «Хосров та Ширін», «Поема про віслюка». Агмет Паша (газелі, касиди). Неджаті (газелі).

- Баки «Гіацинтова касида», мерсіє. Месіхі «Стопелюсткова троянда», «Шехренгіз».

- Фузулі «Лейла та Меджнун». Фазли «Гюма та Гюмаюн», «Нахлістан», «Троянда й соловейко».

- Нефі «Касида місту Едірне», касиди, присвячені Мураду IV. Набі «Гайрійє».

- Недім «Диван», касиди про Стамбул. Шейх Галіб «Гюсн та Ашк».

5. Турецька середньовічна проза.

Джерела турецької прози. Твори турецької середньовічної прози. Оригінальна середньовічна турецька проза. Особливості становлення і розвитку турецької історіографії. Прозові твори Байкахі «Історія Масуда», Вейсі «Життя Пророка», «Історія» Наіма, «Асаф-наме» Лютфі Паші, Фузулі «Книга скарг», Нешрі «Книга пояснення світу», Бакі, Набі «Віддарунок зі святих міст», Нефі, Недіма, Шейха Галіба, ЕвліїЧелебі, Сінанна Паші, МерджімекаАгмета, Наіма, «МізанульХак» КатібаЧелебі, Язиджиоглу Алі «Огуз-наме», «Сельджук-наме», Мустафи Алі Геліболулу «Суть вістей».

Прозові форми анонімної літератури: Казка. Прислів'я та приказки. Ефсане. Фикра (Постать Насреддіна Ходжи). Народна релігійна проза: «Газават-наме», «Фютюввет-наме», «Менакиб-наме». Оповідання «Кьороглу», «Книга діда Коркута», «Лейла і Меджнун», «Каліла й Дімна». Народний театр (сільські видовищні грища, народні грища). Театр меддагів (арабська проза, переробка відомих поем, казки, оповідання). Карагьоз (театр тіней). Театр «Ортаюону» (майданний театр).

6. **Народна література.** Анонімна народна література. Спектр жанрів: мані, тюркю (колискові, дитячі, пісні про кохання, героїчні та вояцькі, трудові, святкові, розбійницькі, в'язничні, сатиричні, пісні про чужину, грайливі, похоронні, пісні про природу), текерлеме (примовки, скоромовки, лічилка), загадка (анонімна, авторська), дестан («Книга мого діда Коркута», «Гільгамеш», «Іліада», «Шахнаме», «Калевала», «Манас»). Словесність текке. Іляхі: ЮнусЕмре. Ашиксська поезія: Пір Султан Абдал, Дертлі, ЕмригаЕрзурумлу, АшикОмер, Рухсаті, Караджаоглан.

РОЗДІЛ ІІІ. НОВА ТУРЕЦЬКА ЛІТЕРАТУРА

І. Література Танзімату (1860-1896 рр.)

Передумови виникнення літератури Танзімату. Головні особливості напрямку. Періодизація. Історичне тло доби. Характеристика напрямку, принципові відмінності від літератури Дивана. Два періоди літератури Танзімату.

1.1. Перший період літератури Танзімату (1860-1875 рр.), класицизм і романтизм в турецькій літературі. Ідейні засади першого періоду літератури Танзімату. Шінасі («Одруження поета»), Намик Кемаль («Джезмі», «İntibah»), Зія Паша («Harabat»), АгметМітгат Ефенді («Letaif-I Rivayet»), Шемсеттін Самі (Кохання Талаята і Фінтат»), АгметВефік Паша («Примусовий шлюб») як представники першого періоду літератури Танзімату. Класицизм і романтизм як естетичні домінанти просвітницької літератури Туреччини.

1.2. Другий період літератури Танзімату (1875-1896 рр.), реалізм та натуралізм в турецькій літературі. Головні риси літератури другого періоду Танзімату, ідейні засади.

1.2.1. Реалізм як творчий метод в романі РеджаізадеМагмутаЕкрема «Пристрасть до фаєтонів» (1877), збірці новел СаміпашазадеСезаї «Дрібниці» (1890). Натуралізм як творчий метод у повісті НабізадеНазіма «Карабібік» (1890). Перший турецький психологічний роман «Зегра» НабізадеНазіма. АбдюльгакГаміт Тархан («Могила»), МуалліміНаджі (критика та лексикографія).

1.2.2.Класицизм (Шінасі), романтизм (Намик Кемаль), реалізм (Галіт Зія), натуралізм (НабізадеНазим, ГюсеїнРагміГюрпинар) в турецькій прозі періоду Танзімату.

1.2.3.Жанри роману та новели в турецькій літературі епохи Танзімату: адресація творів як передумова ідейного, мовного та тематичного планів творів.

1.2.4.Розвиток літературної критики. Твір Намика Кемалю «Renan Müdafaanamesi».

1.2.5.Зародження турецької драматургії. Перша п'єса Шінасі «Одруження поета» та Намика Кемалю «Батьківщина або Сілістрія».

II. Літературні течії *Servet-i Fünun* та *Fecr-i Ati*

2.1. Літературна течія *Servet-i Fünun*: передумови виникнення, ідейні засади, представники.

Література Нового часу і умови її формування. Літературне об'єднання *Servet-i Fünun* та його ідейна платформа. Творчість ТевфікаФікрета, ГалітаЗіїУшаклігіля, ДженабаШагабеттіна, МегметаРауфа. Соціальна тематика та психологізм як два струмені реалізму творчості письменників течії *Servet-i Fünun*. Соціальний реалізм в літературі періоду *Servet-i Fünun*: тематика творів, метод відображення дійсності. Психологізм як домінанта творчого методу МегметаРауфа. Символізм у творчості АгметаГашіма («Години озера», «Сходи»).

2.2. Творчість «незалежних» письменників.

Творчість МегметаАкіфаЕрсою (Гімн Турецької республіки, епіко-ліричні твори, «Safahat») та її значення для турецької літератури. ГюсеїнРагміГюрпинар: реалістично-натуралістичні засади творчості, соціальні мотиви у творах «Шик», «Гувернантка». Творчість АгметаРасіма: тематика творів, продовження в літературі ідейно-естетичних засад АгметаМітгата Ефенді.

2.3. Літературна течія *Fecr-i Ati*: передумови виникнення, ідейні засади, представники.

Реакція на ідеї *Servet-i Fünun* як передумова виникнення течії *Fecr-i Ati*. Полеміка щодо «нового і старого» між представниками двох течій. Перекладацька діяльність представників течії *Fecr-i Ati*.

III. Період національної літератури (Milli Edebiyat Dönemi) (1911-1923).

Становлення періоду національної літератури. Історичне тло періоду. Ідеї національного самоусвідомлення: тюркізм на місці османізму. Мова та стилістика як ідейна платформа літератури періоду. Головні характеристики літератури періоду.

3.1. Мистецькі рухи «Генчкалемлер» та «Єні лісан».

ЗіяГьокальп як ідеолог турецького націоналізму. Мовна полеміка між *Fecr-i Ati* та Genç Kalemler.

3.2. Роман та новела в період національної літератури.

Творчість ЯкупаКадріКараосманоглу, РефікаГалітаКарая, ОмераСейфеттіна, РешатаНуриГюнтенкіна, ГалідеЕдіпАдівар. Літературознавча діяльність ФуатаКьопрюлю.

3.3. Розвиток прозових жанрів в літературі національного періоду. Класицизм і романтизм в романістиці.

Традиції періоду «Milli Edebiyat» у перших роках після проголошення Республіки. Творчість ГалітаЗії («Сине і чорне»), МегметаРауфа («Вересень»),

ГюсеїнаРагмі («Шлюб під кометою»). Тематика визвольної боротьби в літературі (ЯкупКадріКараосманоглу «Дикий», ГалідеЕдіпАдівар «Вогняна сорочка»). Розквіт жанру новели у творчості ОмераСейфеттіна. Романтичний струмінь та тема Анатолії у романістиці РешатаНуріГюнтекіна.

3.4. Поезія в період національної літератури.

Творчість МегметаАкіфаЕрсоя (національний гімн), Ях'їКемаля Беятли, ЗііГьокальпа, Алі ДжаніпЙонтена, МегметаЕмінаЮрдакула. Творчий доробок АгметаГашіма. Неокласицизм в турецькій поезії.

IV. Література періоду становлення Республіки (Cumhuriyet Dönemi) (1923-1940)

4.1. Модернізм в турецькій поезії.

Діяльність поетів гуртів «Бешгедже», «Єдімешале», «Гаріпчілер», «Мавіджілер». Поети гурту «ІкінджиСніджілер» (БегчетНеджатігіль, АтіллаЛьхан, МелігДжевдет, ОктайРіфат, НазимХікмет, ФазилГюснюДагларджа, ДжейгунАтифКансу).

4.2. Турецький роман в період Республіки. Реалізм в турецькій прозі. Соцреалістичні мотиви творчості Кемаля Тагіра, Органа Кемаля, Яшара Кемаля (повість «Якщо вбити змію», роман «Худий Мегмет»), Факіра Байкурта. Мариністика ДжеветашакіраКабаагачли. Творчість ГальдунаГанера та Тарика Бугри.

4.3. Політична сатира та соцреалізм.

Творчий доробок АзізаНесіна як класика турецької сатири.

4.4. Розвиток турецької драматургії.

Турецький театр до 50-х років: Галіт ФагріОзансой, ВедатНедімТьор, НеджіпФазил, НазимХікмет, ФарукНафіз, ЯшарНабі, Бегчет Кемаль, Селягаттін Бату, АгметКутсуТеджер, ДжеватФегміБашкурт, АгметМугіпДиранас. Сільська та соціальна тематика в турецькому театрі: ОктайРіфат, ГальдунГанер, МелігДжевдет, НазимКуршунлу, ОрханАсена, НеджатіДжумали, ЧетінАлтан, РефікЕрдуран, РеджепБільгінер та ін. Сімейна тематика у теарі: СабагаттінКудретАксал, СуатТашер, Тарик Бугра. Тема жіночого безправ'я: ДжагітАтай, НеджатіДжумали, ТуранОфлазоглу, ГюнгорДільмен та ін.

4.5. Літературна критика та есеїстка періоду (НуруллагАтач, Суут Кемаль Єткін). Твори у жанрах спогадів, подорожніх записок, щоденника тощо.

V. Література після Другої світової війни

5.1. Історичне тло літературного процесу у другій половині ХХ ст. Турецький суспільно-політичний роман після 70-х років. «Роман 12 березня» і «Роман 12 вересня»: ГекімоглуІсмаїл «Абдуллаг з Мін'є», РаїфЧілесун «Мій син Осман, моя донька Айше». Ідейна спрямованість творів ЧетінаАлтана («Суворий нагляд», «Крихта неба»), ЕрдалаОза («Ти поранений»), СевгіСойсал («Світанок»), СамімаКарагьоза («Суперечка»), АдалетАгаоглу («Весільна ніч»).

5.2. Турецький психологічний роман. Екзистенціальні мотиви в турецькій літературі, література криза.

Феміністична течія турецької літератури. Витоки турецького психологічного роману. Психологічний роман у творчостіАгметаГамдіГанпинара: «Спокій», «Твір на мотив «Магур», «Інститут налагодження годинників». «Дев'ята палата

диспансеру» ПеяміСафи. Екзистенціальні мотиви в турецькій літературі, література кризи (Bunalım Edebiyatı): ПеяміСафа «Ми самотні». Творчість ЮсуфаАтилгана, ФерітаЕдню, Деміра Озлю, Вюс'ат О., Бенер і Тезер Озлю. Турецький фемінізм: боротьба за права жінок чи спроба зрозуміти психологію жінки? Фемінна проблематика романів АдалетАгаоглу («Ölmeye Yatmak»), «Fikrimin İnce Gülü», «Bir Düşün Gecesi», «Yazsonu», «Ruh Üşümesi», «Hayır», «Romantik Bir Viyana Gezisi». Букет Узунер («Balık İzlerinin Sesi», «Uzun Beyaz Vulut Gelibolu», «Kumral Ada – Mavi Tuna», АфетМугтеремоглу-Илгаз, ПинариКюр.

5.3. Турецький модернізм і постмодернізм.

Модернізм у творчості ОгузаАтая («Дисконтактні», «Небезпечні ігри», «Романодного вченого). Новелістика БільгеКарасу. Постмодерні виміри романістики Метіна Качана, ОрханаПамука, ЮсуфаАтилгана. Постмодернізм в малих оповідних жанрах: творчість Мустафи Кутлу, НезігеМеріч, ТомрісУяр, НазанБекіроглу. Гендерні аспекти турецького нарративного дискурсу ХХ ст.

5.4. Турецька поезія у другій половині ХХ ст.

Поети соцреалістичного спрямування 60-х років: АгметАріф, А. Кадір, ГасанГюсеїн, ШюкранКурдакул. Поезія АтаолаБеграмоглу, ЕраяДжанбека, АгметаОктя, ГільміЯвуза та ін. Літературний спадок НеджіпаФазилаКисакюрека та ідейно-літературний рух «Великий Схід». Поезія й драматургія НазимаХікмета, його полеміка з ПеяміСафа та Н.Ф. Кисакюреком.

5.5. Розвиток турецького театру.

Тематичне розмаїття драматургії 50-70-х років ХХ ст.. Змістовно-жанрова трансформація турецької драматургії після 70-х років ХХ ст. Літературний спадок УлькюАйваза, ТургуттаОзакмана, ТунджераДжюдженоглу. Театральні читання «Лавини» ТунджераДжюдженоглу в Україні. Тема самотності у п'єсах МегметаБайдури, ДжіванаДжанови, ОзенаЮли, БехічаАка, БуракаМікаїля.

ЗРАЗОК БІЛЕТІВ НА ІСПИТ

БІЛЕТ 1.

1) Зміст поняття «турецька література». Особливості її формування. Етапи розвитку турецької словесності.

2) Релігійний канон і його вплив на традиційну турецьку літературу.

3) Проза 50 – 70-х років. Концепція особи і активної соціальної дії в «соціальному реалізмі». Творчість Орхана Кемаля.

БІЛЕТ 2.

1) Словесна творчість огузів доби переселення в Середню Азію. Зародження героїчного епосу.

2) Касида. Газель. Мюстезат.

3) Зародження турецької авторської драматургії, специфіка розвитку.

БІЛЕТ 3.

1) Давньотюркські рунічні пам'ятки. Давньотюркське віршування.

2) Театр меддагів. Карагьоз. Театр «Ортаюону».

3) Література республіканської Туреччини 20 – 30-х років.

Рекомендована література:

1. *Айзенштейн Н.А.* Из истории турецкого реализма. – М., 1968.

2. *Алатлы Алев*. По следам Гоголя. Кн. 1.: Не просвещением, но сердцем / Алев Алатлы [пер. с турец. И. Дрыга]. – К.: Четвертахвиля, 2010. – 521 с.
3. *Алькаева Л.О.* Из истории турецкого романа. – М., 1975.
4. *Арабская средневековая культура и литература*. Сборник статей зарубежных ученых. Издательство «Наука». Главная редакция восточной литературы, М. 1978.
5. *Бертельс Е.Э.* Суфизм и суфийская литература. – М., 1965.
6. *Бозкурт І.* Возможно одного дня / І. Бозкурт [пер. з турец. Ф.І. Арнаут]. – К.: ВД Дмитра Бураго, 2005. – 260 с. – *рос.м.*
7. *Велі О.* Поезія / О. Велі [пер. з турец. О. Ганусець, І. Світличний] // Всесвіт. – 1964. – №12. – С. 95–98.
8. Вірші турецьких поетів. (Н.Хікмет, Т.Фікрет, Х.Фахрі)// П.Тичина. Зібрання творів у дванадцяти томах. Т. 6. – К.: Наукова думка, 1985. – С. 370-377.
9. *Гарбузова В.С.* Поэты средневековой Турции. – Л., 1963.
10. *Гарбузова В.С.* Поэты Турции XIX века. – Л., 1961.
11. *Гарбузова В.С.* Поэты Турции первой четверти XX века. – Л., 1975.
12. *Гордлевский В.А.* Очерки по новой османской литературе // Изб.соч. Т. 2. – М., 1960 – 1961.
13. *Грабар С.* Художні особливості роману Ізмаїла Бозкурта «Возможно одного дня» / С. Грабар // X Міжнародний літературний турецький симпозіум КІБАТЕК: Статті. – К.: ВД Дмитра Бураго, 2005. – С. 189-190.
14. *Гюнтекін Р.Н.* Пташка співуча: Роман / Р.Н. Гюнтекін [пер. з тур. В.М. Верховеня]. – Харків: Фолю, 2011. – 506 с.
15. *Грісбах-Туган Г.* Новітнє турецьке красне письменство = Die Modern Türkische Prosaliteratur / В.Дубровський (авторизований переклад з нім. мови). – Б.м.: Б.в., 1948. – 30 с. див. цю статтю у [Кочубей Ю. В.В. Дубровський (1897-1966) як сходознавець / Ю.М. Кочубей; Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України. – К., 2011. – С. 280-316.]
16. *Дерменджі О.* Мевляна як феномен світової літератури / О. Дерменджі// Україна і Туреччина : Історія культурних зв'язків та співробітництво на сучасному етапі. – К., 2011. – С. 149-160.
17. *Дерменджі О.* Мустафа Кутлу – повернення до традиції в сучасній турецькій літературі / О. Дерменджі // Вісник КНУТШ. Східні мови та літератури. – 2001. – Вип. 5. – С. 59-62.
18. *Джейган Н.* Літературний рух у період правління Абдульхаміда: «Сервет-іфюнун» / Н. Джейган // Вісник КНУТШ. Східні мови та літератури. – 2009. – Вип. 15. – С. 46-51.
19. *Жанрово-стильові моделі сучасного турецького роману (80 - 90 рр.):* Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.04 [Електронний ресурс] / Г.В. Рог; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Ін-т філології. — К., 2006. — 16 с.
20. *Жирмунский В.М.* Фольклор Запада и Востока. Сравнительно-исторические очерки / В.М. Жирмунский. – М.: ОГИ, 2004. – 464 с.
21. *Жирмунский Виктор Максимович.* Сравнительно-литературоведение: Восток и Запад. Л.: Наука, 1979, с. 496.
22. З турецької поезії // Мірошніченко М. На світло відночі: Авторська антологія перекладача / М. Мірошніченко; упоряд. Л. Мірошніченко; передм. С. Борщевського. – К.: Етнос, 2009. – С. 342-367.
23. *Каян І.Л.* Турецький поет Махмуд Баки та його касида на честь султана Сулеймана / І.Л. Каян // Вісник Київського міжнародного університету. – 2005. – Вип. 6. – С. 116-121.
24. *Кримський А.* Історія Туреччини та її письменства. Письменство XIV-XV вв. / А.Ю. Кримський // Кримський А.Ю. Вибрані сходознавчі праці: В 5 т. / редкол.: Л.В. Матвеева (головн.ред.) [та ін.]; НАН України, Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського. Т.ІІІ: Тюркологія. – К.: ВД «Стилос», 2010. – С. 7-88.

25. *Лавров Д.В.* Постмодерністичні риси в романах Аля Аятли / Д.В. Лавров // Літературознавчі студії. – 2011. – Вип. 33. – С. 284-290.
26. *Маштакова Е.И.* Турецкая литература // История всемирной литературы. Т. 4. – М.; 1987; Т. 5. – М., 1988; Т. 6. – М., 1989.
27. *Маштакова Е.И.* Турецкая литература конца XVII – начала XIX вв. К типологии переходного периода. – М., 1984.
28. *Оганова Е.А.* Традиции народной драмы в современной турецкой драматургии. – М., 2006.
29. *Озунгуй А.Р.* Жанр сіясетнаме в літературі дивану / А.Р. Озунгуй // Україна і Туреччина: Історія культурних зв'язків та співробітництво на сучасному етапі.... – К.: ВПЦ «Київський університет», 2011. – С. 169-176.
30. *ОрханВелі.* Зтурецької / [пер. І. Світличний] // Світличний І. Серце для куль і для рим: Поезії. Поетичні переклади. Літературно-критичні статті. – К.: Радянський письменник, 1990. – С. 218-224.
31. *Памук О.* Біла фортеця / О. Памук [пер. з турец. Г. Рог]. // Всесвіт. – № 5/6. – 2008. – С. 3-75.
32. *Памук О.* Мене називають Червоний: Роман / О. Памук [пер. з турец. О. Кульчинський] // Всесвіт. – 2005. – №3/4; №5/6; 7/8.
33. *Памук О.* Музей невинності: роман / О. Памук [пер. з турец. О.Б. Кульчинський та Г.В. Рог]. – Харків: Фоліо, 2009. – 670 с.
34. *Памук О.* Музей невинності: роман / О.Б. Кульчинський (пер. з турец.), Г.В. Рог (пер. з турец.). — Х. : Фоліо, 2009. — 671с. — Переклад за вид.: MasumiyetMuzesi/OrhanPamuk. Istanbul, 2008.
35. *Памук О.* Сніг: роман / О. Памук. [пер. з турец. О.Б. Кульчинський]. – Харків: Фоліо, 2006. – 479 с.
36. *Памук Орхан.* Новежиття: роман / Орхан Памук // Сучасність. – Київ, 2010. – № 3. – С. 29–96 Закінчення. Поч. в № 1, 2, 2010 р.
37. *Підвойний В.* Турецько-українські літературні зв'язки / В. Підвойний // Література. Фольклор. Проблеми поетики. – 2009. – Вип. 33, ч. 2.: Українсько-турецькі культурні взаємини. – С. 213-223.
38. *Підвойний В.М.* Еволюція новітнього турецького роману / В.М. Підвойний // Вісник Львівського університету: Сер. філологічна. – 2005. – Вип. 36. – С. 243-250.
39. *Полат О.* Сарагьол: роман / О. Полат [пер. з турец. Г.І. Халимоненка.] – К.: Молодь, 1982 – 246 с.
40. *Посохова Е.В.* Интертекстуальность романов Орхана Памука / Е.В. Посохова // Літературознавчий збірник : зб. наук. пр. Дон. нац. Ун-ту. – Донецьк, 2008. – Вип. 33/34. – С. 180-188.
41. *Прушковська І. В.* "Краса і любов" Шейха Галіба (До проблем індійського стилю у турецькій літературі): монографія. — К. : Четверта хвиля, 2008. — 256с. — Бібліогр.: с. 249-255.
42. *Прушковська І.* Поети-містики як провісники суфізму // Україна і Туреччина: Історія культурних зв'язків та співробітництво на сучасному етапі. – К., 2011. – С. 166-68.
43. *Прушковська І.В.* Вплив західних тенденцій на турецьку літературу початку ХХ ст. (на матеріалі творів Джемеля Меріча) / І.В. Прушковська // Літературознавчі студії. – 2008. – Вип. 22. – С. 197-201.
44. *Прушковська І.В.* До проблеми генези індійського стилю / І.В. Прушковська // Літературознавчі студії. – 2006. –
45. *Репенкова М.М.* От реализма к постмодернизму. Современная турецкая проза. – М., 2008.
46. *Рог Г.* Романистика представників гурту «Сервет-і Фюнун»: пошуки та втрати / Г. Рог // Вісник КНУ ТШ. Сер.: Східні мови та літератури. – 2008. – Вип. 13. – С. 38-41.
47. *Рог Г.В.* «Роман 12 березня» у контексті розвитку турецької прози кінця ХХ століття / Г.В. Рог // Літературознавчі студії. – 2004. – Вип. 10. – С. 290-295.

48. *Рог Г.В.* Відкриття літератури дев'яностих: ОрханПамук / Г.В. Рог // Літературознавчі студії. – 2004. – Вип. 10. – С. 280-284.
49. *Рог Г.В.* Жанрова парадигма сучасного турецького роману 80-90 рр. ХХ ст. / Г.В. Рог // Літературознавчі студії. – 2007. – Вип. 19. – С. 133-140.
50. *Рог Г.В.* Постмодерні пошуки турецького романіста Мегіна Качана на матеріалі «Важкого роману» (Ağırtoman) та «Горіху вісім» (Findiksekiz) / Г. В. Рог // Вісник КНУТШ. Східні мови та літератури. – 2007. – Вип. 12. – С. 48-51.
51. *Рог Г.В.* Постмодерністський турецький роман: зародження і розвиток / Г.В. Рог // Літературознавчі студії. – 2006. – Вип. 16.
52. *Рог Г.В.* Турецький детективний роман: проблеми розвитку / Г.В. Рог // Літературознавчі студії. – 2004. – Вип. 11. – С. 413-416.
53. Турецькі героїчні епоси. Дастані: збірник [пер. з турецької. Ф.І. Арнаут, М.Г. Василенко, К.С. Шпорт]. – К.: ВПЦ «Київ. ун-т», 2009. – 167 с.
54. *Утургаури С.Н.* Турецкая проза 60 – 70-х годов. Основные тенденции развития. – М., 1982.
55. *Фомкин М.С.* Султан-Велед и его поэзия. – М., 1994.
56. *Халимоненко Г.І.* Ашик Паша (1271-1333) / Г.І. Халимоненко // Сходознавство. Oriental Studies. – К., 2004. – Вип. 1. – С. 43-49.
57. *Халимоненко Г.І.* Місце Деггані у поезії турецького дивану / Г.І. Халимоненко // Вісник КНУТШ. Східні мови та літератури. 2000. – № 4. – С. 60-65.
58. *Халимоненко Г.І.* Мова як чинник класифікації турецької середньовічної прози / Г.І. Халимоненко // Вісник КНУТШ. Східні мови та літератури. – 2006. – № 11. – С. 51-53.
59. *Халимоненко Г.І.* ОмерПолат і його роман Сарагьол // Всесвіт. – 1979. – № 11. – С. 67-69.
60. *Хікмет Н.* Лірика: З турецької / Н. Хікмет [упоряд., пер., передм. і прим. Г. Халимоненка]. – К.: Дніпро, 1981. – 141 с.
61. *Шпорт К.С.* Яшар Кемаль і його роман «Легенда гори Арарат»: до питання ідентифікації культури / К.С. Шпорт // Літературознавчі студії: зб. наук. пр. – К.: ВД Дмитра Бураго, 2007. – Вип. 19, ч. 2. – С. 259-64.
62. *Яковлева Н.С.* Сатирические новеллы АзизаНесина (50-е годы ХХ века). – Л., 1977.